

Denumirea măsurii: Cooperare M1/1A

Măsura este nou aplicată în Teritoriul GAL Maramureș Vest fiind în acest sens o măsură inovativă. Necesitatea implementării ei este dată de 2 elemente: fragmentarea terenului agricol și lipsa de cultură a asocierii în special în partea de marketing, soluția de asociere pentru formarea de rețele/clustere, cooperări orizontale și verticale fiind sugerată și în Strategia GALMMV 2012-2015¹. Nevoia activării acestei măsuri în contextul SDL GAL Maramureș Vest este legată de cele două planuri de dezvoltare a rețelei de infrastructură mică și de nevoia de suprastructuri economice pregătite să valorifice în comun rețeaua creată prin colaborare pe verticală și orizontală.

CODUL Măsurii: M1/1A

Tipul măsurii: INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL.

Context European și Național: Multe din zonele rurale ale UE suferă de dezavantaje cum ar fi fragmentarea terenurilor agricole. Operatorii sunt mici, comunicarea este dificilă (în special între zonele rurale); iar economiile la scară largă sunt mai greu de realizat în activități care au ca scop furnizarea nu numai a beneficiilor economice ci și a celor de mediu și sociale. Dificultățile au le-gătură nu numai cu integrarea /conexiunile orizontale ci și cu cele verticale între entități. Sprijinul public poate ajuta la depășirea acestor dezavantaje prin asistarea operatorilor pentru a lucra împreună².

Produse alimentare locale și lanțuri scurte de aprovizionare³. Rolul important al produselor alimentare în dezvoltarea rurală a UE este evidențiat de accentul pus pe promovarea produselor agricole în politica dusă de Comisia Europeană. În anul 2011 au fost înaintate propuneri de actualizare a acestei politici, care atrag atenția asupra faptului că „UE dispune de un patrimoniu culinar de o mare diversitate, pe care trebuie să îl valorifice din plin”.

¹ <http://www.galmmv.ro/pdf/3-Prioritati.pdf> , pag,13

² http://madr.ro/axa-leader/leader-2014-2020/fise-template-specifice-propuse-de-ce-utilizate-ca-model-orientativ-elaborare-masuri-sdl/download/1977_9f3dff73b4f689e6d879862db37b8411.html

³ <http://enrd.ec.europa.eu/ro/themes/local-food-and-short-supply-chains>

Abordările în parteneriat pentru întărirea piețelor de alimente locale s-au dovedit instrumente de dezvoltare rurală eficiente. Rezultatele proiectelor asociate produselor alimentare locale pot furniza o susținere durabilă elementelor esențiale ale economiei rurale. De exemplu, prin conlucrare, întreprinderile care participă la proiectele axate pe produse alimentare locale pot afla noi modalități de a-și vinde produsele în cantități mai mari și de a atrage noi tipuri de cumpărători. Între sectoarele agricol, de turism și alimentație ale unei regiuni se pot stabili legături mai puternice. În plus, consumul de produse alimentare locale în zonele rurale are drept consecință reducerea transporturilor de alimente. Acest lucru poate aduce beneficii economice, de mediu și sociale, cum ar fi economii la costurile de transport, diminuarea emisiilor de gaze de eșapament, o solicitare mai scăzută a drumurilor rurale, reducerea aglomerației în trafic și o mai mare siguranță rutieră.

Întreprinderile rurale pot de asemenea beneficia de pe urma „lanțurilor scurte de aprovizionare” de multiple avantaje în dezvoltare. De exemplu, reducerea numărului de firme implicate într-un lanț de aprovizionare poate avea drept consecință creșterea ponderii cuvenite producătorilor din prețul final. Pentru clienți, mai puține legături pot aduce cu sine o reducere a cheltuielilor, și identificarea provenienței materiei prime devine mai facilă pentru toți factorii implicați. Vânzările directe (de la producătorul original la clientul final) reprezintă cele mai scurte lanțuri de aprovizionare. În cercetarea „Lanțuri scurte de aprovizionare cu alimente și produse alimentare locale, Sistemele din UE”, Short Food Supply Chains and Local Food Systems în the EU⁴: tabelul 14, pag.47 se arată că schemele de tip lanț Scurt Alimentar (LAS) și piețe locale este folosit mai ales de producătorii de legume, fructe, produse lactate și produse din carne. Acestea sunt domeniile de excelență actuale din teritoriul GALMMV, motiv pentru care soluția europeană trebuie analizată și implementată în teritoriul GALMMV.

Context Local: În teritoriul MMV există tradiții în pomicultură: Stațiunea Tăuții Măgherauș - Dura cu plantații de măr, alun, afin, Satulung cu livezi de măr, favorabilitatea actuală⁵ va duce cu siguranță la refacerea unor livezi și mai ales a culturilor de arbuști. În contextul unor potențiale pomicele deosebite, și a poziționării jud. Maramureș (cu zona Maramureș Vest având potențial maxim la nivel regional⁶ și național, a lipsei de asociații pentru pomicultură), considerăm că o măsură de natură a favoriza asociativitatea și mai ales Lanțurile Alimentare Scurte este necesară și obligatorie în zonă. Distanțele de sub 75 Km față de 3 municipii și apropierea față de 10 orașe face ca oportunitatea de dezvoltare a asocierii și cooperării pe verticală și orizontală să fie valorificată cu acesta ocazie, soluția fiind identificată și în strategia anterioară, ca o variantă de a reduce dezavantajul dimensiunii exploatațiilor de cca. 2,6 ha/fermă.⁷ Astfel se vor sprijini operațiunile care vor consolida relații între producători, procesatori și consumatori în vederea realizării unui lanț scurt de aprovizionare. Scopul urmărit este acela de valorificare superioară a resurselor menționate, în vederea câștigării unui segment de piață stabil.

Corelare cu analiza SWOT și justificarea alegerii măsurii: Alegerea măsurii s-a bazat pe dezvoltarea echilibrată a legumiculturii, creșterii animalelor și pomiculturii (favorabilitatea teritoriului și excelență pe pomicultură), posibilitatea constituirii unor coșuri de produse diversificate distanța sub 75 km față de 3 municipii și 10 orașe (Puncte tari), fragmentarea exploatațiilor, slaba activitate a asociațiilor existente, potențialul nevalorificat al produselor tradiționale (Puncte slabe), existența unor clădiri de patrimoniu agro rural specifice (șurile)

⁴ <http://ipts.jrc.ec.europa.eu/publications/pub.cfm?id=6279>

⁵ http://www.madr.ro/docs/dezvoltare-rurala/programare-2014-2020/Anexa-II-STP-Zonare_pomicultura-update-31.03.2015.xlsx

⁶ <http://www.insse.ro/cms/ro/content/atlas-statistic-fructe>

⁷ <http://www.galmmv.ro/pdf/3-Prioritati.pdf>, pag.13

pretabile la transformarea în puncte de vânzare directă a produselor locale și existența a 1994 Atestate de Producator și 1990 Carnete de comercializare.

Obiective de dezvoltare rurală: Măsura contribuie la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală art. 4 lit. a din Reg. (UE) nr. 1305/2013: Favorizarea competitivității agriculturii.

Obiectiv specific al măsurii: Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare: cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în vederea stabilirii de lanțuri scurte de aprovizionare și de piețe locale și a dezvoltării acestora cu scopul de a comercializa produsele din lanțurile scurte de aprovizionare și va facilita utilizarea metodelor inovatoare de comercializare a produse-lor și atragerea unor categorii noi de consumatori.

Măsura contribuie la prioritățile: P1- Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale, lit. a - încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale și P3 - Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură, lit. a - îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 35, (1) lit. d - cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în vederea stabilirii de lanțuri scurte de aprovizionare și de piețe locale și a dezvoltării acestora, din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de Intervenție 1A - Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale prevăzut la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea, în conformitate cu Reg. (UE) nr. 1305/2013).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura M1/1A - Cooperare este complementară cu măsurile: M2/2A - Investiții în active fizice, M3/3A - Scheme de calitate pentru produse agricole și alimentare, M5/6A - Înființarea de activități neagricole startup, M6/6A - Dezvoltarea de activități neagricole, având în comun același grup țintă format din fermieri.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura M1/1A - Cooperare este sinergică cu măsura M3/3A - Scheme de calitate pentru produse agricole și alimentare, ambele contribuind la prioritatea P3 - Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură.

Valoarea adăugată a măsurii:

Cele două modalități de cooperare pe verticală și pe orizontală, între mai mulți actori ai pieței, respectiv mai mulți producători pe baza unui PARTENERIAT finalizat sau nu cu o formă de asociere juridică, reprezintă de asemenea o valoare adăugată, acest mod de asociere liberă pe un proiect de dezvoltare nu s-a practicat până acum în teritoriu. Organizarea activității unei cooperări între entitățile implicate în sectorul agricol, agroalimentar, forestier aduce un plus de valoare la nivelul teritoriului prin însuși conceptul său inovator. Integrarea unei astfel de entități în planificarea și realizarea unui lanț scurt, va crea valoare adăugată materiei prime folosite prin valorificarea superioară și prin folosirea de procese și tehnologii de eficiente din punct de vedere economic. Măsura va încuraja participarea beneficiarilor și la schemele de calitate, astfel încât Produsele Tradiționale din teritoriu să fie înregistrate și promovate prioritar. Producătorii vor fi stimulați să coopereze pentru a putea efectua

investiții colective mai eficiente, mai profitabile, de exemplu în facilități, infrastructuri comune etc.

Trimiteri la alte acte legislative:

Legislație europeană: Regulamentul (UE) Nr. 1306/2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune; Regulamentul (UE) Nr. 651/2014 AL Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat; Reg. (UE) Nr. 807/2014 de completare a Reg. (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din FEADR

Legislație națională: Legea nr. 31/1990 din 16 noiembrie 1990 privind societățile comerciale; Ordonanță de Urgență nr. 44 din 16 aprilie 2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale; Ordonanță de Guvern nr. 26 /2000 cu privire la asociații și fundații; Legea cooperăției agricole nr. 566/2004

Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă):

Beneficiarul direct (liderul de proiect) trebuie să se încadreze în următoarele forme de organizare (listă indicativă): Persoana fizică autorizată; Întreprinderi individuale Întreprinderi familiale; Societăți comerciale; Societăți agricole și alte forme de asociere în agricultură; Asociații și fundații; Cooperative agricole; Societăți cooperative care deservește interesele membrilor prin investițiile prevăzute în proiect; Grupuri de producători care deservește interesele membrilor prin investițiile prevăzute în proiect sau orice altă formă juridică de asociere, conform legislației naționale în vigoare; Organizații neguvernamentale, Consilii locale, Unități școlare, sanitare, de agrement și de alimentație publică; Beneficiarii indirecti sunt toți ceilalți membri ai asocierii.

Tip de sprijin:

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții; pentru servicii nu se acordă avans.

Tipuri de acțiuni: eligibile și neeligibile:

Sunt sprijinite următoarele acțiuni: Pentru proiectele legate de lanțurile scurte de aprovizionare, solicitantul va depune un studiu/plan, privitor la conceptul de proiect privind lanțul scurt de aprovizionare; în cadrul studiului/planului, solicitantul va prezenta modul în care, în cadrul proiectului, va dezvolta conceptul de lanț scurt de aprovizionare; Pentru proiectele legate de piețele locale, solicitantul va prezenta un concept de marketing adaptat la piața locală care să cuprindă, dacă este cazul, și o descriere a activităților de promovare propuse.

Costuri eligibile: Costuri de operare a cooperării - maxim 30%; Cheltuieli directe identificate prin proiect a fi necesare, cu respectarea Art. 45 din Reg. Eu 1305/2013; Investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci; Realizarea de studii, planuri de marketing /branding pentru promovare. Acțiunile pot fi efectuate și în afara teritoriului GALMMV, dacă au legătură cu dezvoltarea, promovarea unei piețe locale.

Acțiuni neeligibile: Cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand"; Cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare; Cheltuieli cu achiziția mijloacelor de

transport pentru uz personal și pentru transport persoane; Construcția sau modernizarea locuinței și sediilor sociale; Cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile; Cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume: Dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare și pentru fondurile mutuale; Achiziționarea de terenuri construite și neconstruite; Taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare; În cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare; Achiziționarea de clădiri.

Condiții de eligibilitate:

Forme de cooperare deja înființate.

Forme ce implică cel puțin două entități din sectoarele specifice

Implică o activitate conform Art. 35 (2) a, b, d, e din Reg. Eu 1305/2013

Forma de cooperare are în componență o asocieră a producătorilor agricoli primari

Perioada de funcționare cel puțin egală cu perioada de finanțare

Criterii de selecție:

Criterii LEADER: Locuri de muncă nou create;

Criterii specifice măsurii:

- Numărul entităților specializate implicate în parteneriat;
- Realizează un lanț scurt și/sau Piața Locală;
- Integrează lanțul scurt în piața locală;
- Asumarea unui viitor proiect pe măsuri de realizare scheme de calitate naționale, în special produse tradiționale;
- Propune integrarea patrimoniului local material sau imaterial în LSA și/sau piața locală (ex. Șuri, Rețete Tradiționale, etc)

Observație: Punctele 6,7,8 vor fi detaliate în documentele de implementare fără a aduce atingere Art. 49 din Reg. (EU) 1305/2013.

Sume (aplicabile) și rata sprijinului:

Valoarea maximă a sprijinului este de 56.684 eur

- Rata sprijinului public nerambursabil este de 100% din totalul cheltuielilor
- Pentru operațiunile generatoare de venit rata sprijinului este de 90%.
- Se vor aplica regulile de ajutor de minimis în vigoare, conform prevederilor Regulamentului UE nr. 1407/2013.
- Pentru activități din cadrul proiectului ce pot fi încadrate în categoria altor măsuri de finanțare se vor respecta încadrările conform Anexei II din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Indicatori de monitorizare:

Indicatori LEADER: Locuri de muncă nou create: 4;

Total Cheltuieli publice- 226.736€

Indicatori specifici măsurii: Număr operațiuni de cooperare - 4, din care 1 Lanț Scurt de

Aprovizionare și 3 parteneriate finalizate cu Asociere Juridică; Număr participanți la parteneriate.

Aceștia vor fi monitorizați și evaluați în conformitate cu prevederile Art.34 din Reg. (UE) nr. 1303/2013, prin Planul de Evaluare ce va fi elaborat în perioada de implementare.